

Dnr. 129-2419-2004
2004-06-04

Konsekvensutredning

Statens räddningsverks allmänna råd och
kommentarer om brandskydd vid
campinganläggningar enligt lag (2003:778)
om skydd mot olyckor

Räddningsverkets kontaktperson:
Margareta Nisser-Larsson
054-13 53 57
margareta.nisser@srv.se
Enheten för bebyggelse och miljö

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1. Inledning	3
2. Sammanfattning	3
3. Bakgrund	4
Skyldigheter för den enskilde	4
Tillsynen	4
Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor	4
4. Räddningsverkets allmänna råd om brandskydd vid campinganläggningar	4
Allmänt om rådet	4
5. Effekter	5
Förväntade effekter i stort.....	5
Effekter för verksamhetsutövare.....	5
Effekter för kommunerna.....	5
Effekter på regional och central nivå	5
Effekter på miljön	6
6. Räddningsverkets arbete gentemot avnämarna	6
Hur har SRV tagit in avnämarnas synpunkter i arbetet med de allmänna råden?.....	6
Informationsinsatser.....	6
7. Ekonomiska konsekvenser	7
Kostnader för verksamhetsutövare	7
Kommuner	7
Särskilt om småföretag	7
8. Bilagor	8
Förslag till allmänna råd och kommentarer om brandskydd vid campinganläggningar.....	8

1. Inledning

Innan en myndighet beslutar om föreskrifter eller allmänna råd enligt författningssamplingsförordningen (1976:725) skall myndigheten enligt 27 § i verksförordningen (1995:1322) noga överväga om detta är den mest ändamålsenliga åtgärden för att uppnå den tänkta effekten. Vidare skall myndigheten utreda föreskrifternas eller de allmänna rådens kostnadsmässiga konsekvenser och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning.

Enligt förordningen (1998:1820) om särskild konsekvensanalys av reglers effekt för små företags villkor skall en myndighet särskilt analysera effekter av betydelse för små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Analysen skall ske i den omfattning som är påkallad i det enskilda fallet.

Föreliggande konsekvensutredning redovisar motiv, förväntade effekter och konsekvenser av Räddningsverkets förslag till allmänna råd och kommentarer om brandskydd vid campinganläggningar.

2. Sammanfattning

Den 1 januari 2004 trädde lagen om skydd mot olyckor, LSO, (2003:778) ikraft och samtidigt upphörde räddningstjänstlagen (1986:1102) att gälla. Genom övergång till målstyrning och minskad detaljreglering av den kommunala verksamheten på räddningstjänstområdet syftar lagen till att skapa förutsättningar för effektivare arbetssätt inom området för skydd mot olyckor, bl. a inom tillsynsverksamheten.

Samhällets kontroll av att den enskilde vidtagit de brandskyddsåtgärder som ålagts denne via bestämmelserna i räddningstjänstlagen, har tidigare utförts via brandsyn. Negativ kritik mot brandsynsystemet har bland annat rört att den enskildes ansvar framstått som oklart och att denne ibland fått intrycket att det är kommunen som genom brandsynen tar hela ansvaret för brandskyddet. En annan aspekt har varit kommunernas begränsade möjligheter att påverka hur tillsynsverksamheten bör prioriteras.

I lagen ersätts begreppet ”brandsyn” av ”tillsyn” och samtidigt tas detaljregleringen kring denna bort. Det blir nu upp till kommunerna att själva bedöma var, när och hur deras resurser används bäst i tillsynsverksamheten.

För att uppfylla kraven enligt 2 kap. 2 § LSO och ha ett skäligt brandskydd bör ett systematiskt och kontinuerligt brandskyddsarbete bedrivas under byggnaden eller anläggningens hela användningstid (SRVFS 2004:3).

3. Bakgrund

Skyldigheter för den enskilde

Den enskilde har det yttersta ansvaret för att i skälig omfattning vidta brandförebyggande åtgärder. Enligt 2 kap. 2 § LSO står det att ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar skall i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Tillsynen

Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor

I och med ikraftträdandet av lagen utgår begreppet brandsyn. Brandsynen övergår till tillsyn och blir en del av kommunens totala tillsynsansvar.

När det gäller tillsynen baseras den bland annat på en skriftlig redogörelse över brandskyddet som ägaren, eller i vissa fall nyttjanderättshavaren, upprättat och tillställt kommunen. Vilka byggnader eller anläggningar som omfattas av kriterierna, exempelvis samlingslokaler eller hotell och andra boenden, finns beskrivet i statens räddningsverks föreskrifter om skriftlig redogörelse för brandskyddet, SRVFS 2003:10.

Oavsett om ett objekt omfattas av kravet på skriftlig redogörelse eller inte, kan det bli aktuellt med tillsynsbesök från kommunens sida.

Samtidigt införs ett nytt krav i lagen om skydd mot olyckor 3 kap. 2 §. ”En kommun skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag.” En av avsikterna med lagen är alltså att minska antalet tillsyner utförda genom besök på objekten, men att till viss del kompensera och ersätta detta med t ex ökade informationsinsatser.

4. Räddningsverkets allmänna råd om brandskydd vid campinganläggningar

Allmänt om rådet

De allmänna råden riktar sig till ägare eller nyttjanderättshavare av campinganläggningar och berör brandskyddet vid dessa anläggningar. Vem som är skyldig att vidta vissa brandskyddsåtgärder får avgöras i det enskilda

fallet. Fortsättningsvis används därför begreppet verksamhetsutövare för att beskriva ägare eller nyttjanderättshavare.

Begreppet campinganläggning gäller enbart den campingverksamhet som är bygglovspliktig. Råden gäller inte för andra typer av tillfällig camping verksamhet, exempelvis naturcamping eller festivalcamping. Råden kan dock visa inriktningen på utformningen av dessa tillfälliga campingar.

För de byggnader och anläggningar som eventuellt finns inom campingen bör ett systematiskt och kontinuerligt brandskyddsarbete bedrivas under byggnadens eller anläggningens hela användningstid. I detta ingår att brandskyddet bör dokumenteras. Dokumentationen är ett hjälpmedel och en kunskapskälla som används för styrning och vägledning av det systematiska och kontinuerliga brandskyddsarbetet.

5. Effekter

Förväntade effekter i stort

De allmänna råden har inte ändrats mycket från det tidigare meddelandet från Statens brandnämnd 1984:05. De rekommenderade avstånden mellan tält och campingenhet kvarstår. Kravet på tydliga tomtindelningar har tagits bort, då campingområdenas form och utseende är helt beror på läge i naturen. Det kan vara svårt att markera speciella tomtavgränsningar på plats utan de allmänna råden menar att det är avstånden mellan tält eller campingenheter som är det fundamentala.

Vidare anser räddningsverket det motiverat att skärpa avståndet mellan tält/campingenhet och tillgänglig släckutrustning. Med hänsyn till den snabba brandutvecklingen bedöms 50 meter vara relevant för att kunna utföra en snabb släckning vid ett brandtillbud. Man halverar tiden för påbörjande av räddningsinsatsen från cirka två minuter till en minut för en ”normalgående” person. Med tanke på det ofta snabba brandförloppet i tält eller campingenheter kan den tiden vara avgörande för hela släckarbetet.

Effekter för verksamhetsutövare

För verksamhetsutövare blir effekten av att avstånden mellan släckningsutrustning och campingenheten eller tältet har halverats, att arbetsbelastningen för personalen kan öka i extremfallet, då personalen kan få fler släckutrustningar att kontrollera.

Effekter för kommunerna

För de kommuner som har campinganläggningar i egen regi gäller samma effekter som för verksamhetsutövare.

Effekter på regional och central nivå

Inga mätbara effekter kan ses.

Effekter på miljön

Syftet med de nya råden är att tydliggöra verksamhetsutövarens ansvar för brandskyddet. Med ett förbättrat brandskydd bör också antalet bränder minska och de som inträffar får mindre konsekvenser då brandskyddet mer kan situationsanpassas utifrån kraven i de allmänna råden, vilket även är positivt ur miljöhänseende.

6. Räddningsverkets arbete gentemot avnämarna

Hur har SRV tagit in avnämarnas synpunkter i arbetet med de allmänna råden?

Informella diskussioner med ägare och verksamhetsutövare samt räddningstjänster har utförts under framtagandet av råden.

I och med denna remissomgång ges möjlighet att ge synpunkter och alla inkomna synpunkter kommer att beaktas.

Sändlista framgår av missivbrevet till detta dokument.

Informationsinsatser

De allmänna råden avses spridas via branschorganisationer exempelvis Sveriges Campingvärdars Riksförbund och Caravan Club. Räddningsverket kommer att skicka ut information till kommunerna. Information om de nya råden kommer att finnas på Räddningsverkets hemsida, där de även kommer att finnas tillgängliga.

7. Ekonomiska konsekvenser

Kostnader för verksamhetsutövare

Avstånden mellan tält och enheter har inte förändrats sedan tidigare råd och genererar inte några nya kostnader.

Arbetskostnaden för att systematiskt gå igenom verksamheten ur brandsynpunkt kan bara ses positivt. Med ett bra internt brandskydd minskar både sannolikheten och konsekvenserna för bränder. Med detta minskar också risken för brandskadekostnader, vilket dock är svårt att uppskatta effekterna av i ekonomiska termer.

Det som kan leda till ökade kostnader är det minskade avståndet mellan släckutrustningarna och campingheterna.

Om campinganläggningen har en yta på 8350 m², vilket är ett schablonmässigt framräknat medelvärde för en campinganläggning på ett oändligt öppet fält, så innebär det ingen ökning av antalet släckare mot vad som krävs idag. Det behövs ingen nyinvestering för släckare. Extremfallet är en anläggning med en yta på mer än 31500 m² eller en anläggning där marken är kuperad eller ligger på ett utsträckt område, då kan det som mest bli en fyrdubbling av antalet släckare.

Kommuner

För kommunerna kommer tillsynen över de objekt som i dag är föremål för brandsyn även fortsättningsvis att innebära kostnader bl. a för skriftlig redogörelse och kontroll av den enskildes brandskyddsdocumentation.

Om kommunen är verksamhetsutövare gäller samma konsekvensanalys som ovan.

Särskilt om småföretag

De flesta verksamhetsutövare som driver campinganläggningar är småföretagare, förutom de kommuner som driver camping i egen regi. Som framgår ovan finns kraven på skäligt brandskydd redan genomfört genom lagen om skydd mot olyckor och dessa krav är också oförändrade jämfört med vad som tidigare gällde enligt räddningstjänstlagen. De föreslagna allmänna råden avser att skapa klarhet i vilket brandskydd som är skäligt för campinganläggningar och på så vis tjäna som vägledning både för verksamhetsutövare och kommunens tillsyn.

Vad gäller de ekonomiska konsekvenserna hänvisas till kap 7, ovan ”Kostnader för verksamhetsutövare”. Inga särskilda mätbara ekonomiska konsekvenser för småföretagare kan ses.

Beträffande konkurrensaspekter så bedöms inte det föreslagna allmänna rådet medföra någon snedvridning av konkurrensförhållandena.

Tillsynen över reglerna utövas av den eller de nämnder som ansvarar för tillsynen enligt lagen om skydd mot olyckor, d.v.s. i praktiken av den kommunala räddningstjänsten. Tillsyn på campingplatser är också vanligt förekommande. Genom de allmänna råden skapas en bättre förutsägbarhet för vad kraven på skäligt brandskydd innebär för campinganläggningar. Detta underlättar planeringen för verksamhetsutövarna.

Frågor om information och samråd med berörda parter har redogjorts under kapitel 6.

8. Bilagor

Förslag till allmänna råd och kommentarer om brandskydd vid campinganläggningar.